

Alþingi
Erindi nr. P 143/267
komudagur 19.11.2013

Nefndasvið Alþingis
Stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík: 19.11.2013
Tilvísun: 201311-0004

Efni: Frumvarp til laga um kosningar til Alþingis (persónukjör þvert á flokka), 68. mál

Alþýðusamband Íslands gerir engar efnislegar athugasemdir við frumvarp þetta.

Frumvarpið felur í sér hófsama og skynsamlega tillögu í þá átt að gera þeim auðveldara fyrir sem vilja nýta atkvæði sitt til persónukjörs þvert á flokka. Slík breyting verður að teljast skynsamleg enda verði það að teljast lýðræðislegt að búa þannig um kosningakerfið að lýðræðishugmyndum sem flestra sé mætt án þess að gengið sé of langt á þætti er varða skilvirka framkvæmd kosninga. Að mati Alþýðusambands Íslands mætir frumvarp þetta ofangreindum sjónarmiðum og er því lagt til að frumvarpið verði að lögum á yfirstandandi þingi.

Virðingarfyllst,

Halldór Oddsson.
Lögfræðingur hjá ASÍ.

Alþingi
Erindi nr. Þ 143/466
komudagur 1.12.2013

Umsögn Dögunar um mál 68 á þingskjali 68

Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 24/2000, um kosningar til Alþingis, með síðari breytingum (persónukjör þvert á flokka).

Dögun fagnar því að komið sé fram frumvarp um persónukjör og styður málið. Persónukjör miðar að því að auka frelsi kjósenda í kjörklefanum og gefa honum þannig færi á að dreifa atkvæði sínu á ákveðna frambjóðendur sem hann treystir. Slíkt ætti að veita stjórnámálamönnum meira aðhald og brýningu og minnka flokksræðið og völd valdastofnanna stjórn mála flokkanna. Dögun fagnar því sérstaklega að hér sé gert ráð fyrir persónukjöri þvert á flokka.

Þrátt fyrir að hreyfingin sé jákvæð í garð málsins er óhjákvæmilegt að benda á að frumvarp Stjórnlagaráðs að nýrri stjórnarskrá gæti einnig náð sama tilgangi og auk þess bætt og lagað ýmislegt annað sem þörf er á. Dögun bendir á að í þjóðaatkvæðagreiðslu um það frumvarp lýstu 2/3 kjósenda sig fylgjandi því að frumvarp Stjórnlagaráðs yrði lagt til grundvallar nýrri stjórnarskrá og 68,5% kjósenda vilja að í nýrri stjórnarskrá verði persónukjör í kosningum til Alþingis heimilað í meira mæli en nú er. Eðlilegast væri því fyrir Alþingi að lúta vilja kjósenda með því að breyta stjórnarskránni.

Umsögn Dögunar um mál 119 á þingskjali 122

Tillaga til þingsályktunar um aukinn sýnileika og bætta ímynd Alþingis á samfélagsmiðlum.

Dögun tekur undir mikilvægi þess að Alþingi nýti samskiptamiðla og nýja tækni til að koma upplýsingum til almennings en vil einnig benda á mikilvægi þess að borgararnir fái aukin tækifæri til að vera í samskiptum við þingið, m.a. með því að senda inn umsagnir um þingmál og erindi til þingmanna. Mikil þörf er á því að bæta ímynd Alþingis enda hefur traust á því verið í sögulegu lágmarki frá hruni. Ímyndarsköpun getur þó aldrei komið í staðinn fyrir bætt vinnubrögð þingmanna. Þar þarf að láta verkin tala.

Fyrir hönd framkvæmdaráðs Dögunar

--

Helga Þórðardóttir

Seiðakvísl 7

110 Reykjavík

S: 8642987

Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 24/2000
(persónukjör), 68. mál.

Með umsögn þessari vil ég undirritaður koma á framfæri örfáum athugasemdum varðandi frumvarpið og einnig lagalegri álitsgerð sem unnin var snemma á árinu 2009 í tengslum við sambærilegt frumvarp, enda hefur verið deilt um hvort breytingar sem þessar teljist falla undir 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar.

Umsögn

Tilgangur frumvarpsins er að auka möguleika kjósenda á að hafa áhrif í kjörklefanum með því að heimila persónukjör í meira mæli en nú er. Hægt er að slá því föstu að það sé í góðu samræmi við vilja kjósenda eins og hann birtist í þjóðaratkvæðagreiðslunni 20. október 2012 og að lögmæti slíkra breytinga sé þ.a.l. tryggt. Hins vegar er álitamál hvort nægilega langt sé gengið þar sem frumvarpið gerir ekki ráð fyrir möguleika á því að framboðslistar séu lagðir fram óraðaðir. Slíkur möguleiki, valkvæður, þyrfti að vera fyrir hendi þar sem áhugi hefur verið fyrir slíku fyrirkomulagi hjá sumum framboðum í stað prófkjöra eða uppstillingar.

Mikilvægt er að vilji kjósenda sé virtur. Auk listakosningar gefur frumvarpið kjósendum þann möguleika að velja sér frambjóðendur þvert á framboðslista og er það vel. Þó verður að hafa varann á til að fyrirbyggja hættu á að kjörseðlar ógildist og séu virtir að vettugi eða túlkaðir á annan hátt en kjósandinn ætlaðist til. Í því sambandi mætti skoða eftirfarandi tilvik:

1) Ef kjósandinn merkir við einn listabókstaf en velur auk þess eitt eða fleiri nöfn frambjóðenda af öðrum listum. Frumvarpið sjálft mælir ekki fyrir um að þetta sé leyfilegt en í athugasemdum við 3. gr. segir þó að "sáu frambjóðendur valdir skiptir listamerkingu engu máli. Því er ekki heldur fettur fingur út í það þótt merkt sé við lista ásamt frambjóðendum og það við fleiri en einn lista." Samkvæmt 3. gr. verður kjörseðill ógildur ef merkt er við fleiri listabókstafi en einn. Hins vegar ef merkt er við einn listabókstaf auk nafna frambjóðenda af öðrum listum hlýtur það að túlkast sem svo að horft sé framhjá vilja viðkomandi kjósenda hvað varðar merkingu við listabókstafinn. Þess í stað hafi hann í raun stutt annan lista eða aðra lista, sbr. 2) og 3) í 2. mgr. greinargerðar með frumvarpinu.

2) Ef kjósandi notast við þær aðferðir sem nú eru í gildi til endurröðunar og/eða útstrikunar á frambjóðendum, sbr. 82. gr. laga nr. 24/2000. Hvernig yrði það túlkað ef notaðar væru tölur í stað krossa eins og 2. gr. mælir fyrir um? Hvernig yrði það túlkað ef strikað væri yfir nöfn einstakra frambjóðenda? Eru líkur á því að kjörseðlar með talnamerkingum eða útstrikunum yrðu dæmdir ógildir þó svo að vilji kjósenda væri skýr? Er nokkur ástæða til að þrengja þær reglur um persónukjör sem nú eru í gildi ef tilgangur frumvarpsins er að heimila persónukjör í auknum mæli?

Persónukjör og lagaleg ágreiningsefni

Í febrúar 2009 tilkynnti þáverandi ríkisstjórn um frumvarp til breytinga á kosningalögum sem miðaði að því að auðvelda persónukjör í alþingiskosningum. Breytingarnar áttu að taka gildi fyrir kosningarnar þá um vorið. Aðallögfræðingur

Alþingi lagði þá fram "bráðabirgðasamantekt" þar sem hann taldi líkur á að frumvarpið félli undir 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar og að 2/3 hluta atkvæða á Alþingi þyrfti til að tryggja því framgöngu. Borgarahreyfingin óskaði eftir álit sérfræðings á þessu og fylgir það álit hér í viðhengi. Í stuttu máli var niðurstaðan sú að frumvarpið félli ekki undir tilgreint ákvæði stjórnarskrárinnar og að ekki þyrfti aukinn meirihluta á Alþingi til að samþykkja þær breytingar sem frumvarpið mælti fyrir um. Töfin sem af þessu hlaut varð þó til þess að málið féll á tíma.

Ekki varð heldur mikill framgangur í átt til persónukjors síðar á árinu 2009 þegar forsætisráðherra lagði fram 2 frumvörp, annars vegar um persónukjör í alþingiskosningum og hins vegar um persónukjör í sveitastjórnarkosningum. Ekki reyndist full sátt innan þáverandi ríkisstjórnarflokka um útfærsluna og auk þess þótti sumum tíminn vera of naumur fyrir sveitastjórnarkosningarnar þá um vorið.

En ekki verður fram hjá því litið að forsendur hafa breyst eftir þjóðaratkvæðagreiðsluna 20. október 2012 þegar yfirgnæfandi meirihluti kjósenda lýsti yfir stuðningi við að heimila persónukjör í alþingiskosningum í meira mæli en nú er. Vilji kjósenda er ótvíræður og því er Alþingi ekki til setunnar boðið og má ekki láta málið daga uppi eins og áður hefur gerst.

Virðingarfyllst,

Reykjavík, 26. nóvember 2013.

Sigurður Hr. Sigurðsson.

Álitsgerð vegna frumvarps um persónukjör

Í 31. gr. stjórnarskrár Lýðveldisins Íslands nr. 33/1944 segir:

[Á Alþingi eiga sæti 63 þjóðkjörnir þingmenn, kosnir leynilegri hlutbundinni kosningu til fjögurra ára.

Kjördæmi skulu vera fæst sex en flest sjö. Mörk þeirra skulu ákveðin í lögum, en þó er heimilt að fela landskjörstjórn að ákveða kjördæmamörk í Reykjavík og nágrenni.

Í hverju kjördæmi skulu vera minnst sex kjördæmissæti sem úthluta skal á grundvelli kosningaúrslita í kjördæminu. Fjöldi þingsæta í hverju kjördæmi skal að öðru leyti ákveðinn í lögum, sbr. þó 5. mgr.

Öðrum þingsætum en kjördæmissætum skal ráðstafa í kjördæmi og úthluta þeim til jöfnunar milli stjórnmálasamtaka þannig að hver samtök fái þingmannatölu í sem fyllstu samræmi við heildaratkvæðatölu sína. Þau stjórnmálasamtök koma þó ein til álita við úthlutun jöfnunarsæta sem hlotið hafa minnst fimm af hundraði af gildum atkvæðum á landinu öllu.

Ef kjösendur á kjörskrá að baki hverju þingsæti, að meðtöldum jöfnunarsætum, eru eftir alþingiskosningar helmingi færri í einu kjördæmi en einhverju öðru kjördæmi skal landskjörstjórn breyta fjölda þingsæta í kjördæmum í því skyni að draga úr þeim mun.

Setja skal nánari fyrirmæli um þetta í lög.

Breytingar á kjördæmamörkum og tilhögun á úthlutun þingsæta, sem fyrir er mælt í lögum, verða aðeins gerðar með samþykki ^{2/3} atkvæða á Alþingi.]¹⁾

¹⁾[L. 77/1999, 1. gr.](#)

Hið fyrirbyggjandi álitaefni er hvort frumvarp sem nú liggur fyrir Alþingi, um breytingar á kosningalögum nr. 24/2000, þurfi samþykki ^{2/3} atkvæða á Alþingi, sbr. 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar.

Tilgangurinn með stjórnarskrárbreytingunni sem gerð var með stjórnskipunarlögum nr. 77/1999 kemur fram í athugasemdum með frumvarpi til laganna. Þar segir m.a.:

Fyrirmæli stjórnarskrárinnar um kjördæmaskipan og kosningafyrirkomulag voru í upphafi almenns eðlis allt til ársins 1934 þegar tekin voru upp í hana ítarleg ákvæði um þessi atriði. Sá háttur, sem haldist hefur síðan, hefur leitt til þess að breyta hefur þurft stjórnarskránni í hvert sinn sem tilefni hefur orðið til að breyta kosningareglum að einhverju marki, með þeim afleiðingum að engin önnur ákvæði hennar hafa tekið jafnoft breytingum og þau sem nú er að finna í 31. gr.

Með það fyrir augum að gera nýtt kosningakerfi, sem mælt er fyrir um í stjórnarskránni, í senn sveigjanlegra og varanlegra er lagt til að í stað rækilegra ákvæða um kjördæmamörk og úthlutun þingsæta hafi stjórnarskráin að geyma heldur færri og að sama skapi almennari ákvæði um megindrætti í kjördæmaskipun landsins og tilhögun kosninga til Alþingis. Almenna löggjafanum verði síðan eftirlátin útfærsla þeirra í lögum, stundum með tilstyrk aukins meiri hluta eins og nánar verður gerð grein fyrir hér á eftir.

Þannig er í frumvarpinu gert ráð fyrir að heildarfjöldi þingsæta verði stjórnarskrárbundinn, svo og lengd kjörtíma og fjöldi kjördæma eins og verið hefur; enn fremur tilhögun kosninga í megindráttum, þ.e. að þær skuli vera leynilegar og hlutbundnar.

Í frumvarpinu felast hins vegar þau nýmæli að lagt er í vald löggjafans að ákveða fjölda þingsæta í hverju kjördæmi, þó þannig að minnst fimm kjördæmissæti séu í hverju þeirra. Sömuleiðis verði sett í lög nánari fyrirmæli um kjördæmaskipan og fyrirkomulag kosninga, þar á meðal verði kjördæmamörk utan Reykjavíkur og nágrennis og reglur um úthlutun þingsæta lögbundnar.

Með þessu móti er hægt að breyta vissum atriðum, er lúta að kjördæmaskipan og kosningafyrirkomulagi, án þess að til þurfi stjórnarskrárbreytingu. Þó er áskilið að breytingar á lögmaletum kjördæmamörkum og tilhögun á úthlutun þingsæta, sem fyrir er mælt í lögum, verði aðeins gerðar með $\frac{2}{3}$ atkvæða á Alþingi.

Við lestur ofangreindra orða verður markmiðið að baki stjórnarskrárbreytingunni fljótt ljóst. Í árunna rás hafði þurft að breyta þessum hluta stjórnarskrárinnar oftar en nokkrum öðrum hluta hennar. Til að liðka fyrir breytingum á fyrirkomulagi við kosningar til Alþingis töldu menn ráðlegga að hafa almennar meginreglur í stjórnarskránni, t.d. um að kosningar skuli vera leynilegar og hlutbundnar, en að hinum almenna löggjafa skyldi falið að útfæra nánara fyrirkomulag í almennri löggjöf sem breyta mætti þá án þess að hrófla þyrfti við stjórnarskránni.

Stjórnarskrárgjafinn taldi þó að ákveðin atriði sem útfærð yrðu með almennum lögum skyldi ekki breytt nema að tilskilinn meiri hluti þingmanna samþykktu slíka breytingu. Nánar tiltekið þyrfti $\frac{2}{3}$ atkvæða á Alþingi til að breyta „kjördæmamörkum og tilhögun á úthlutun þingsæta“.

Rétt er að halda því til haga að stjórnarskráin er æðsta réttarheimild íslensks réttar. Almenn lög víkja því fyrir stjórnarskrá ef ósamræmi verður þar á milli.

Álitaefnið hér er hvort frumvarpið sem nú liggur fyrir Alþingi um breytingu á kosningalögum feli í sér breytingu á „tilhögun á úthlutun þingsæta“ í skilningi 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar.

Í raun er spurningin sú hvort orð 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar vísi til úthlutunar þannig að einungis sé átt við úthlutun þingsæta til framboðslista stjórnmálasamtaka eða hvort átt er við úthlutun þingsæta til bæði einstakra frambjóðenda sem og framboðslista stjórnmálasamtaka.

Fyrir liggur að aðallögfræðingur Alþingis hefur skilað lögfræðilegu álitu um viðfangsefnið. Virðist lögfræðingurinn telja að með „úthlutun þingsæta“ sé í stjórnarskránni átt við hvers kyns úthlutun, þ.e. bæði til einstakra frambjóðenda og stjórnmálasamtaka. Því skal haldið til haga að þar var þó einungis um „bráðabirgðasamantekt“ að ræða.

Eftirfarandi orð í umræddu lögfræðialiti vekja sérstaka athygli:

Í stjórnarskránni hefur aldrei verið vikið sérstaklega að úthlutun þingsæta til frambjóðenda, aðeins um úthlutun sæta til „þingflokka“ eins og það var orðað fyrir stjórnarskrárbreytinguna 1999.

Fyrirfram mætti telja að þessi orð gætu leitt til þeirrar niðurstöðu að skýra beri orðin „úthlutun þingsæta“ þannig að einvörðungu sé átt við úthlutun til framboðslista stjórnmálasamtaka en ekki einstakra frambjóðenda.

Í fyrrnefndu lögfræðialiti aðallögfræðings Alþingis kemur fram að lögfræðingurinn hafi við könnun á „umræðum og þingskjölum“ um stjórnarskrárbreytinguna:

[...] ekki rekist á nein ummæli sem styðja að orðalag stjórnarskrárákvæðisins eigi aðeins við um úthlutun þingsæta til flokkanna/framboðslistanna eða að hún taki ekki til úthlutun þingsæta til einstakra frambjóðenda.

Með hliðsjón af því sem einnig kemur fram í lögfræðialitinu, um að í stjórnarskránni hafi aldrei verið vikið sérstaklega að úthlutun þingsæta til frambjóðenda, heldur aðeins til „þingflokka“, hefði mátt telja að sérstaklega hefði verið vikið að því ef breyta ætti þeim viðtekna skilningi fram að þeim tíma virðist hafa verið lagður í orðin „úthlutun þingsæta“. Skortur á slíkri umræðu bendir því fremur til þess að ekki hafi staðið til að breyta viðteknum skilningi á orðunum „úthlutun þingsæta“.

Sá skilningur lögfræðingsins að með „úthlutun þingsæta“ sé átt við úthlutun þingsæta til bæði einstakra frambjóðenda sem og framboðslista stjórnmalasamtaka er einnig í andstöðu við þann skýra skilning lögjafans sem fram kemur í 129. gr. núgildandi kosningalaga, sem unnin voru í kjölfar stjórnarskrárbreytingarinnar frá árinu 1999:

Lögum þessum verður breytt eins og fyrir er mælt í stjórnarskránni.

Ákvæðum 6. gr. um kjördæmamörk og ákvæðum 107.–108. gr. um úthlutun þingsæta verður ekki breytt nema með samþykki $\frac{2}{3}$ atkvæða á Alþingi, sbr. 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar.

Í 2. mgr. 129. gr. er ekki vikið einu orði að 110. gr. kosningalaga. 129. gr. kosningalaga er því ekki til þess fallin til að renna stöðum undir ályktun lögfræðingsins, heldur þvert á móti grefur undan henni. Að sjálfsögðu ganga fyrirmæli stjórnarskrárinnar framur almennum lögum ef misræmi verður þar á milli. 2. mgr. 129. gr. leiðir hins vegar til þess að frekari efasemdir skapast um niðurstöðu aðallögfræðings Alþingis.

Sá skilningur sem aðallögfræðingur Alþingis leggur í orðin „tilhögun á úthlutun þingsæta“ virðist fremur bagalegur þegar hliðsjón er höfð af því að slíkur skilningur er til þess fallinn að gera mikinn fjölda ákvæða kosningalaga háðan samþykki aukins meiri hluta atkvæða á Alþingi, enda minnst á úthlutun þingsæta í fjölmörgum ákvæðum núgildandi kosningalaga. Vilji stjórnarskrárgjafans og rökin að baki breytingum á stjórnarskránni árið 1999 var hins vegar þvert á móti sá að liðka fyrir og einfalda breytingar á reglum um kosningar til Alþingis. Meginreglan samkvæmt lögum nr. 55/1991 um þingsköp Alþingis er jafnframt sú að afl atkvæða skuli ráða um úrslit mála, sbr. 67. gr. laganna. Rökréttara kynni því að vera að skýra þá undantekningu sem 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar virðist fela í sér þröngt, enda er það meginregla í íslenskri lögfræði að undantekningar skuli skýrðar þröngt gagnvart meginreglum.

Að öllu framangreindu virtu verður ekki hjá því komist að álykta sem svo að nokkur vafi ríki um hvort ályktanir aðallögfræðings Alþingis varðandi 110. gr. núgildandi kosningalaga og 6. mgr. 31. gr. stjórnarskrárinnar eigi við rök að styðjast. Við þetta bætist að lögfræðingurinn tekur sérstaklega fram að um bráðabirgðasamantekt hafi verið að ræða af sinni hálfu. Af þessum sökum verður að telja nægilegt tilefni til þess að Alþingi leiti eftir nánari rannsókn á hinu fyrirbyggjandi álitaefni, enda er viðfangsefnið mikilvægt í ljósi lýðræðissjónarmiða.

„Ég las álitid sem ég fékk fyrr í dag. Mér finnst það skynsamlega unnið og lögfræðilega sannfærandi.“

„Mér finnst umsögn skrifstofu þingsins ekki mjög sannfærandi [...]“.

Ragnar Aðalsteinsson, hæstaréttarlögmaður

„[...] Ég hef farið yfir bæði álitin og er sammála þeirri niðurstöðu, sem fram kemur í álitinu hins ónafngreinda lögfræðings [álit Borgarahreyfingarinnar], að vafi leiki á því að álit aðallögfræðings Alþingis styðjist við viðhlítandi rök. Í því sambandi bendi ég einnig á að umrætt ákvæði í stjórnarskránni, sem áskilur samþykki $\frac{2}{3}$ þingmanna til breytinga á lagaákvæðum um tilhögun á úthlutun þingsæta, er sérákvæði sem ber fremur að skýra þröngt heldur en rúmt. Þess vegna er að mínum dómi vafasamt að skýra ákvæðið á þann veg að það taki til fyrirhugaðra breytinga á kosningalögum sem kenndar hafa verið við persónukjör.“

Eiríkur Tómasson, lagaprófessor

**Umsögn um Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 24/2000,
um kosningar til Alþingis, með síðari breytingum (persónukjör þvert á
flokka), mál 68.**

Stjórn Vinstrihreyfingarinnar - græns framboðs er ljúft og skylt að veita umsögn um ofangreint frumvarp.

Stórnin er jákvæð gagnvart því að efla möguleika kjósenda á að hafa meiri áhrif á röðun lista í kjörklefa og nefnum í því sambandi rýmri heimildir til útsrikunar og endurröðunar.

Að þessu sögðu vill stjórnin varpa fram nokkrum spurningum hvað varðar breytingar á lögum sem nauðsynlegt er að hafa í huga við endurskoðun kosningalaga og í umræðu um persónukjör.

Jafnrétti milli kynja

Vinstrihreyfingin - grænt framboð hefur lagt áherslu á jafnt kynjahlutfall á Alþingi eins og annars staðar í samfélaginu. Eins og staðan er nú er nauðsynlegt að beita kynjakvótum til þess. Frumvarpið verður að taka mið af því, enda einfalt að útfæra slíkt ef vilji er fyrir hendi.

Þröng afmörkun

Þá vekur athygli að frumvarpið fjallar einvörðungu um kosningar til Alþingis en ekki um kosningar til sveitarstjórna þar sem persónukjör gæti jafnvel átt betur við.

Lýðræði

Ef persónukjör fer fram í tengslum við kosningar er hætt við því að kastljósið beinist frekar að persónum en hugmyndum eða hugsjónum. Frambjóðendur berjast þá sín á milli í stað þess að einbeita sér að því að kynna stefnu framboðs síns og því getur upplýsingagjöf til kjósenda orðið minni og möguleikar flokkanna til að reka upplýsandi og málefnalega kosningabaráttu skertir. Áður en lengra er haldið er því rétt að leggja mat á hvers konar kosningar eða kosningabaráttu megi vænta af svona kerfi.

Stjórnmalaflokkar eru að mati VG lýðræðislegar hreyfingar sem gefa fólki tækifæri til að sameinast um hugmyndir og hugsjónir sem og leiðir til að bæta samfélagið. Því vill VG frekar gefa kjósendum kost á því að velja milli stefnumála og hugmyndafræði, frekar en einstaklinga.

Blönduð framboð

Erfitt er að sjá hvernig staðið skuli að blönduðum framboðum ef frumvarpið verður að lögum. Síðustu ár hafa blönduð framboð verið mörg og yfirleitt byggð á jafnræðisreglunni, þ.e. að hver flokkur eða hópur hafi sama sætafjölda. Breytingar á kosningalögum mega ekki verða til þess að þrengja að framboðum og jafnvel að útiloka blönduð framboð.

Peningar og vald fjölmiðla

Frumvarpið gerir í raun ráð fyrir því allir flokkar taki upp þá tegund prófkjara sem tíðkast hefur innan sumra stjórn málaafna og að þau flytjist inn í kjörklefann á kjördag. Því er mikilvægt að horfa til þess hvernig framkvæmd slíkra prófkjara hefur verið á liðnum árum, sérstaklega hvað varðar aðstöðumunar félitilla framboða/einstaklinga og þeirra sem eru efnameiri. Einnig veltir stjórn upp aðstöðumun þeirra sem eru þekktir í samfélaginu (fjölmíðlafólks sem og frægra einstaklinga) á kostnað þeirra sem eru að kynna sig í fyrsta skipti.

Að öðru leyti tekur stjórn VG ekki afstöðu til þingmálsins.

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Umsögn yfirkjörstjórnar Suðurkjördæmis um frumvarp til laga um kosningar til Alþingis (persónukjör þvert á flokka).
68. mál.

Undirritaður hefur mótttekið tölvubréf stjórnaskipunar- og eftirlitsnefndar Alþingis dags. 5. nóvember 2013 þar sem óskað er eftir umsögn hans um frumvarp til laga um kosningar til Alþingis (persónukjör þvert á flokka) 68. mál.

Undirritaður sendir yður svohljóðandi:

U m s ö g n

Eftir lestur frumvarpsins virðist hér um gagngera breytingu á kosningafyrirkomulagi að ræða, þannig að kjósendur geti valið frambjóðendur af öllum listum sem í framboði eru. Hugmyndin er góðra gjalda verð, þó talning verði auðvitað mun flóknari og niðurstöður einnig.

Þó er það sem undirritaðum finnst mestu máli skipta að mjög hætt sé við að ógildum seðlum muni fjölga umtalsvert með þessu fyrirkomulagi sem er talsvert flóknara fyrir venjulegan kjósenda en nú er.

Þá má einnig benda á að kosningabátttaka þeirra kjósenda sem kjósa utan kjörfundar verður talsvert flóknari, ef þeir hyggjast nýta sér þennan nýja möguleika og hætt við að mörgum muni fallast hendur þegar þeir standi frammi fyrir því að rita fjölda nafna á seðilinn. Þessir erfiðleikar verða til þess að lýðræðisþátttaka þessa fólks skerðist. Í því sambandi verður að líta til þess að þátttaka í utankjörfundaratkvæðagreiðslu hefur aukist mjög í síðustu alþingiskosningum.

Undirritaður mun fagna því að fá tækifæri til að hitta nefndina og ræða frumvarpið frekar.

Vestmannaeyjum, 5. nóvember 2013
Virðingarfyllst,

Karl Gauti Hjaltason
oddviti yfirkjörstjórnar Suðurkjördæmis